

sige, at de sidde overmaade haardt i det, thi faktisk eksistere desværre saadanne Forhold. Den ærede Ordfører synes heller ikke om, at jeg sagde, at Arbejdsgiverstandpunktet var raadende ved Gennemførelsen af Lovene af 1899 og 1904. Jeg har ikke med et Ord sagt, at man her i Folketinget indtog et saadant Standpunkt. Men den nedsatte Kommission bestod af Direktører, Godsejere og andre, der særlig havde Arbejdsgiverstandpunktet for Øje; det Forslag, der fremkom fra denne Kommission, indeholdt derfor i alt væsentligt Arbejdsgiversynspunkter. Det blev ogsaa sagt oppe i det andet Ting, at det maatte være et Formaal med Loven at skaffe Arbejdere til de store Landejendomme. Det var ikke Kærlighed til Landarbejderne, men i alt Fald paa sine Steder i høj Grad Ønsket om at skabe en fast og solid Arbejderstyrke omkring de store Landejendomme, der var det til Grund liggende. Min Bemærkning om Arbejdsgiverstandpunktet rammer derfor ikke den ærede Ordfører. Men særlig ved Loven af 1899 var Arbejdsgiversynspunktet virksomt, da man gennemførte de smaa Lodder paa de mindre gunstige Vilkaar.

Den ærede Ordfører mente saa, at Ændringsforslag til § 3 om, at Litra e skulde bortfalde, ikke kunde gennemføres, fordi det paagældende Litra ikke kunde undværes. Jeg tror, han tager fejl. Vi hørte ogsaa fornylig det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (Ovesen) udtale sin Sympati for vort Ændringsforslag, kun fordi der neppe var Udsigt for dets Gennemførelse, kunde han tiltræde Flerpartiets Forslag. Det viser, at det ikke blot er os, der mene, at dette Litra kan undværes. Jeg tror fremdeles, at den Betingelse, der stilles i det paagældende Litra, ikke er nødvendig. De andre Bestemmelser i Paragraffen stille tilstrækkelige Krav til de Kvalifikationer, den vedkommende Ansøger skal være i Besiddelse af. Men jeg indrømmer, at ogsaa Flerpartiets Ændring er et betydeligt Fremskridt, som vi subsidiært kunne tiltræde, hvis vort eget Forslag ikke gennemføres.

Til det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) vil jeg gerne gøre en Bemærkning. Han har i sit Ændringsforslag og sine Udtalelser hævdet, at 6,000 Kr. maatte være en passende Grænse. Men Sagkundskaben er ogsaa paa dette Omraade mod det ærede Medlem. Jeg synes, at man burde lytte til Husmændenes Raad og i saa høj Grad som muligt imødekomme de Ønsker, der gaa ud paa

at skabe Husmandsbrug, som ere saa store, at man nogenlunde kan gaa ud fra, at de paagældende Besiddere kunne leve af disse Bedrifter. Det er i høj Grad uheldigt, om de Husmandsbrug, man opretter ved Statens Hjælp, skulle være saadanne, at Familien sidder med et højst kummerligt Udkomme, og Familieforsørgeren skal tvinges til at arbejde hos andre en hel Del af Aarets Dage. Statistikken viser, at hidtil have Statshusmændene desværre maattet gaa paa Arbejde hos andre omtrent Halvdelen af Aarets Dage. Jeg tror, det var det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen), der sagde, at der var intet mærkeligt i, at de Arbejdsdage, der var tilovers, benyttedes til at arbejde for andre. Det er i og for sig rigtigt nok, det er der intet mærkeligt i, man skal ikke henfalde til Lediggang og Dovenskab, fordi man faar en Husmandslod; men det er ubestrideligt, at Husmænd, der gaa paa Arbejde hos andre en stor Del af Aarets Dage, maa forsømme deres egen Bedrift netop paa de Dage, da det var mest nødvendigt, at de var hjemme og skulde arbejde paa deres egen Jord. Naar Herregaarden kalder paa Husmandens Hjælp, er det netop paa de samme Tider, hvor Husmandens Arbejdskraft er fornøden hjemme: i Høsten, i Saatiden, eller naar Roerne skulle tages op, og hvor det derfor var ønskeligt, at han i saa høj Grad som muligt kunde hellige sig til Arbejde paa sin egen Jordlod. Dette synes jeg, man skulde søge at modvirke ved at gaa saa vidt som muligt i Retning af at imødekomme Husmændenes Ønsker om, at Lodderne blive tilstrækkelig store til, at det kan blive selvstændige Bedrifter.

Saa siger det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) videre, og det fremgaar ogsaa af Ændringsforslaget, at det ikke er nogen urimelig Fordring at stille, at de skulle selv være i Besiddelse af 1,000 Kr., hvis de virkelig skulle have en større Huslod. Det ærede Medlem sagde, at flittige og sparsommelige Landarbejdere kunde hurtig sammenspare 1,000 Kr. Jeg gad nok se, hvorledes det hurtig skulde lade sig gøre for en Landarbejder.

Rettelser.

- Sp. 4846, L. 18 f. n.: „blev fremstillet“, læs: blev vel fremstillet.
 — 4860, L. 25 f. o.: „Thingakrossur“, læs: Tingakrossur.
 — 4862, L. 18 f. n.: „skrev“, læs: svarede.